

О.І. Черевко, д-р техн. наук, проф. (*ХДУХТ, Харків*)

Л.К. Карпенко, канд. техн. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ ІНЖЕНЕРНО-ТЕХНІЧНИХ КАДРІВ

На сьогодні науково-технічний прогрес забезпечує сучасну технологізацію не лише численних галузей виробництва, а й невпинно вривається в культуру гуманітарної сфери знань.

Оцінюючи діяльність вітчизняної вищої освіти, Міністерством освіти і науки України поставлено низку стратегічних напрямків розвитку, одним з яких є «стимулювання творчого пошуку викладачів, науково-педагогічних колективів, формування у громадян усвідомлення в необхідності отримання знань, що відповідають ринку праці та індивідуальним потребам».

Виконання цього напрямку можливе тільки за умови, що в закладах освіти закладатиметься у свідомість суб'єктів навчання не тільки інформаційний багаж, а і механізм позааудиторного самостійного пошуку істини, уміння бачити проблеми та підбирати шляхи їх рішення.

Національна доктрина розвитку освіти в Україні передбачає поступовий перехід від репродуктивної, авторитарної освіти до освіти інноваційної, гуманістичної на основі нових науково-інформаційних технологій, які базуються на великих фундаментальних «запасах» нашої вітчизняної педагогіки та динаміці тих змін, які відбуваються в політичному, економічному, культурному, соціальному житті нашої держави.

Одним із прогресивних напрямів удосконалення педагогічного процесу є розвиток різних форм самостійної роботи, пошук оптимальних їх композицій, черговості застосування і частки від загального обсягу навчального навантаження і місця в структурно-логічних схемах підготовки фахівців.

Поставлені перед педагогічною громадою важливі для долі країни задачі можна вирішити під час розробки та впровадження навчальних технологій у педагогічний процес на всіх його рівнях, які базуються на одному генеральному напрямі – індивідуалізація і диференціація учіння, застосування технологій, орієнтованих на особистість, окремих елементів технологій іншого спрямування, але таких, які теж розвивають творчу пізнавальну активність суб'єктів навчання.

Перед національною вищою школою сьогодні стоїть важливе завдання підготовки фахівців, які спроможні в сучасних умовах адекватно реагувати на зміни в суспільному, політичному та економічному житті країни.

Особливо це актуально для фахівців-харчовиків, у сфері роботи яких змінилися форми власності, внесені ринкові відносини між товаровиробниками, державою і споживачами, реорганізовані підприємства, а в деяких випадках цілком виведені з виробничого комплексу.

Підготовка сучасного інженера – досить складний і багатогранний процес. Навчити молоду людину загальних законів механіки, які напрацювало людство за період свого розвитку, підвести її до розуміння будь-якого процесу як до системи закономірностей, які можна диференціювати, аналізувати, відтворювати, прогнозувати, оцінювати кількісно і якісно – головна задача педагога вищої школи.

Процес навчання інженерної науки ускладнюється під час підготовки специфічної групи інженерів, а саме зі спеціальності «Прикладна механіка», «Галузеве машинобудування» та «Енергетичне машинобудування» для підприємств харчової і переробної промислової, готельного господарства та торгівлі. Це пояснюється тим, що об'єктом дії машин і механізмів галузі є об'єкти, матеріали, середовища з різними, а часто діаметрально протилежними механіко-технологічними, технічними, експлуатаційними, хімічними властивостями і, як правило, біологічної природи. Переносити форми та методи педагогічних технологій, які непогано «працюють» у промисловій, будівельній, транспортній інженерії інколи неефективно, а часто недоцільно. Потрібні нові підходи – такі, що активізують орієнтовані на особистість і, головне, які враховують специфіку галузі.

Інженер-механік – ключова фігура в технічному забезпеченні технологічних процесів у переробній і харчовій промисловості, торгівлі, ресторанному бізнесі. Кваліфікаційні вимоги щодо знань та умінь інженера-механіка різко відрізняються від подібних характеристик інженерів промислової групи. Їх специфіка визначається особливостями виробництва харчової продукції і не всі класичні технології педагогіки, методи і прийоми ефективні. Потрібні нові підходи – більш універсальні й, головне, побудовані на принципах, які передбачають навчання методики самостійного освоєння матеріалу, заміни базової класичної освітянської філософії вимагає розробки нових систем освіти, нових стандартів, технологій, програм, планів.